

Energifrågan är inte enbart en energifråga

När den här rapportens skrivs är det den 30 januari 2022. I mitt fall betyder det att ett fem månader långt Brysseläventyr har nått sitt slut. Trots att pandemin fortsätter att hålla sitt grepp om Europa och världen så har arbetet i EU-parlamentet till stora delar flutit på som vanligt, vilket jag är himla tacksam för då det känns som om jag fått uppleva och insupa kärnan av det som Bryssel och EU-samarbetet innebär i form av internationellt samarbete, politik för framtiden samt många nya fina bekantskaper.

Under det här halvåret har jag haft möjligheten att fördjupa mig mer i ämnet energi. Jag ska vara ärlig och säga att jag innan min praktik kände mig lite "lost" när det gäller energi som politiskt ämne. Men om det är något jag har insett under de gångna månaderna, inte minst genom att följa Emmas och kontorets arbete med EU:s utsläppshandelssystem ETS, så är det att energifrågan är ytterst mångbottnad och komplex.

I den rapport som EU-kommissionen presenterade under 2021 om tillståndet i energiunionen gick det att läsa att det förnybara, för första gången någonsin, gick om det fossila när det gäller andel av EU:s totala energimix (39 % respektive 36 %). Detta har beskrivits som viktigt, men när man sätter det i relation till de klimatmål EU har satt upp är det likväl långt kvar innan utsläppen minskar i den takt som är nödvändig för att klara klimatomställningen. På så vis har det blivit extremt tydligt för mig vilken roll energiomställningen spelar i att uppnå våra klimatmål – energifrågan är verkligen en klimatfråga.

Vad som också har dominerat delar av det politiska samtalet både i Sverige och i Bryssel under hösten och vintern är energipriserna. Det är en kombination av bland annat väderförhållanden, Europas återstart efter pandemin samt den bristande tillgången på naturgas som bidragit till att energipriserna skjutit i höjden. Detta märks i människors plånböcker, vilket har väckt liv i en diskussion om hur man kan förhindra energifattigdom (energibrist som påverkar människors vardagliga behov) runtom i Europa.

Idéerna för hur man kan lösa och förebygga dyra energipriser är minst sagt spretiga, samtidigt som de väcker liv i ideologiska och politiska skillnader mellan länder, politiker och partier. Vissa väljer den protektionistiska vägen och sluter sig inåt, det vill säga att man anser att exporten av energi från det egna landet är ett hot mot energiförsörjningen och ökar energipriserna. Något som kan liknas vid en form av energinationalism med andra ord.

Andra försöker å andra sidan påpeka faktumet att Europas energinät hänger ihop – och att det måste göras det – för att vi ska kunna exportera när vi har överskott samt importera när brist på energi uppstår. I Sverige, vars energimix innehåller en hög andel förnybar energi, innebär det dessutom att vi kan exportera grön el till våra grannländer och trycka undan det fossila, vilket gynnar klimatet, investeringar och tillgången till billig energi i Europa.

Med de här olika utgångspunkterna i åtanke blir det tydligt att energifrågan på många sätt förkroppsligar den konflikt och splittring som ofta lägger sin skugga över såväl EU-politik som inrikespolitik: att sluta sig inåt, eller att förlita sig på grundidén om att samarbete med andra lönar sig.

Vad som också blivit tydligt under mina månader i Bryssel är att energifrågan utgör en helt avgörande del i det som vi brukar förknippa med säkerhet och beredskap. Nu, mer än på mycket länge, går det nästan att skära i den stämning som uppstått till följd av geopolitiska spänningar i vår omvärld. Rysslands aggressiva beteende längs med gränsen till Ukraina har föranlett ett minst sagt frostigt diplomatiskt spel, och även här spelar energin en nyckelroll.

Europas beroende av rysk naturgas begränsar möjligheterna att markera och svara upp mot det aggressiva beteende som nu hotar den europeiska säkerheten. Tyskland har återkommande avfärdat

NATO-gemensamma initiativ om att skicka vapen och annan krigsmateriel till Ukraina, vilket delvis kan förklaras med att cirka hälften av Tysklands import av naturgas härstammar från just Ryssland. Detta i kombination med höstens och vinterns energipriser visar hur skört energisystemet kan vara, men också hur energi i allra högsta grad kan bli en bricka i ett diplomatiskt spel med höga risker.

Listan på politikområden som ämnet energi hakar tag i skulle kunna bli ännu längre, men jag hoppas att ni såhär långt i texten har börjat förstå min poäng: energifrågan är inte enbart en energifråga. Tvärtom spänner den över flera frågor såsom klimat, motverkandet av fattigdom, säkerhetspolitik, beredskap samt vägvalet mellan öppenhet och slutenhet i politiken – såväl i EU som hemma i Sverige. När en fråga är så pass komplex och omfattande till sin natur blir det också tydligt varför EU:s grundtanke om samarbete behövs, liksom hur unionen spelar en avgörande roll i relation till världsomspännande utmaningar.

Med allt detta i åtanke har det varit en fantastisk period att få vara på Brysselkansliet. Det politiska arbetet i parlamentet är och kommer fortsatt vara centrerat kring den gröna given, där energifrågan är helt avgörande för hur väl man ska kunna uppnå målet om klimatneutralitet till 2050. Genom att aktivt få delta och vara med i arbetet med att processa lagstiftningsfiler som ligger på bordet inom ramen för Fit for 55, med särskild betoning på ETS, har jag slagits av komplexiteten som ryms inom energifrågan och det politiska hantverket som omgärdar den. Inte minst när det gäller att komma överens, ta fram gemensamma ståndpunkter och dra upp linjerna för det som så småningom ska mynna ut i skarp lagstiftning.

Sist vill jag tacka för fem fina månader i EU-parlamentet och möjligheten att få vara en del av Centerpartiets internationella akademi. Det har varit fantastiskt att se hur alla jag mött under detta halvår öppet och generöst delat med sig av sig själva och sina kunskaper för att en annan, dvs. jag, ska få chansen att lära mig mer. Stort tack för det!

Fortsatt fint 2022,

Viktor Botvidsson